

ОСОБЛИВОСТІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

На сьогодні є дуже важливою та вагомою темою для розгляду це інклюзивна дошкільна освіта. Інклюзивна освіта відтепер доступна для дітей з особливими освітніми потребами. Отже, інклюзивна освіта, являє собою систему освітніх послуг, які освоюються на принципі забезпечення основного права дітей на освіту та права здобувати її за місцем проживання, що передбачає навчання дитини з особливими освітніми потребами в умовах загальноосвітнього закладу. Інклюзія також розглядається як процес реагування на різні потреб всіх тих, хто навчається у нашому випадку дошкільнят. Вона припускає їх активну участь в процесі отримання знань, в культурному і суспільному житті. Інклюзія також приводить до зменшення дискримінації, яка полягає у фактичному чи юридичному відокремленні в межах одного суспільства тих суспільних груп, які вирізняються за расовими, гендерними, соціальними, релігійними, мовними чи іншими ознаками, та в подальшому законодавчому обмеженні їхніх прав в системі освіти.

На часі впровадження інклюзивної освіти починається з дошкілля. В цьому напрямку Міністерство освіти і науки України, зробило значні кроки, аби кожна дитина, яка має особливі потреби, була охоплена інклюзивною освітою. Завдяки тому, що з'явилося такий вид навчання, діти які мають особливі освітніми потребами мають змогу відвідувати дошкільні заклади.

Постановою Кабінету Міністрів України від 29 липня 2015 року № 530 внесено зміни в Положення про дошкільний навчальний заклад (постанова Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003 р. № 305). Для задоволення освітніх, соціальних потреб організації корекційно-розвивальної роботи у складі дошкільних навчальних закладів можуть створюватися спеціальні та інклюзивні групи для розвитку дітей з порушеннями слуху, зору, мови, опорно-рухового апарату, інтелекту, затримкою психічного розвитку [1]. Додаючи до цього також Конституцією України, передбачено, що кожна дитина має право на освіту. Інклюзивна освіта доступна для дітей, які мають інтелектуальні порушення, затримку психічного розвитку, порушення зору, слуху та мовлення, порушення функції опорно рухового апарату, розлади спектру аутизму та інші види порушень та захворювань.

Щоб успішно було організоване інклюзивне навчання, важливі такі чинники, як своєчасність та бездоганість виконання усіх дій та усіх суб'єктів освітнього процесу, а саме: батьків або опікунів, інклюзивно-ресурсного центру, керівника закладу дошкільної освіти, вчителя інклюзивного класу, асистента вчителя та дитини [2, с. 28]. Батьки мають

право обрати дошкільний заклад, який розташований найближче до місця проживання, без будь-яких дозволів та направлень. Але існує рекомендація, що приймати рішення про заклад для дитини з вадами мають батькам, адже краще підбирати разом із фахівцями які дають висновок. Так як, при співпраці вони врахують дуже багато чинників, зокрема це:

- категорія аномального розвитку;
- вік дитини, конкретний клінічний діагноз;
- наявність явних відхилень;
- стан соматичного здоров'я дитини;
- інтелектуальний ступінь розвитку;
- особливості психічного та фізичного розвитку;
- потреби та можливості дитини.

Рішення про відвідування ДНЗ приймають тільки батьки на основі психолого-медико-педагогічної комісії висновку. Даний висновок спеціалістів є рекомендацією і спрямований, для того щоб ознайомитися в повному обсязі з особливостями психічного та розумового розвитку дитини, дізнатися її навички, можливості та потреби, та як дитина засвоює нові знання.

Набір в інклюзивну групу в дошкільному навчальному закладі становить до 15-ти осіб, з них – 1–3 дитини з особливими освітніми потребами, включаючи дитину з інвалідністю. Діти з особливими освітніми потребами, у тому числі діти з інвалідністю, можуть перебувати в інклюзивній групі дошкільного навчального закладу до 7 років відповідно до висновку психолого-медико-педагогічної консультації залежно від рівня та ступеня порушення цієї дитини [3]. Режим роботи такої інклюзивної групи устанавлюється з урахуванням проведення корекційно-відновлювальної та соціально-реабілітаційної роботи з дітьми. У разі утворення інклюзивної групи вводиться посада асистента вихователя. Такий вихователь виконує свої функції та забезпечує особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу, бере участь у розробленні та виконанні індивідуальної програми розвитку, адаптує навчальні матеріали з урахуванням особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами. Посада асистента вихователя інклюзивної групи ЗДО вводиться з розрахунку одна штатна одиниця на одну інклюзивну групу.

У ДНЗ має здійснюватися не аби яка спеціальна підготовка педагогічного персоналу. Досвід інших країн таких як, Болгарія, Велика Британія, Данія, Італія, Німеччина переконливо доводить, що для тих фахівців, які вже працюють у навчальних закладах, ефективними для роботи з такими дітьми та підготовки до такої співпраці є курси підвищення кваліфікації, теоретичні та практичні семінари і тренінги [4, с. 64]. Змістом інклюзивної дошкільної освіти мають бути закладені

основи корекційної педагогіки та психології, з певними методичними аспектами. Зміст дошкільної освіти визначається основним компонентом дошкільної освіти та реалізується вона згідно із програмою розвитку дітей і навчально-методичними посібниками, затвердженими в установленому порядку Міністерством освіти і науки України. Дошкільний навчальний заклад для здійснення навчально-виховного процесу має право вибирати та підбирати власну програму розвитку дітей із затверджених в установленому порядку Міністерства освіти і науки України. Навчально-виховний процес в інклюзивних групах і групах компенсуючого типу, це для дітей з порушеннями слуху, зору, мови, опорно-рухового апарату, інтелекту, із затримкою психічного розвитку у дошкільних навчальних закладах здійснюється за спеціальними впровадженими програмами розвитку дітей і навчально-методичними посібниками, затвердженими в установленому порядку МОН. У таких групах проводиться корекційно-відновлювальна робота із предметно-практичного навчання, лікувальною фізкультурою, соціально-побутовою та комунікативною діяльністю, просторової орієнтації, розвитку слухового, зорового, дотикового сприймання, формування мовлення [1].

Діти з особливими освітніми потребами в дошкільному навчальному закладі можуть отримувати додаткові послуги. Майже в кожному дошкільному навчальному закладі на сьогоднішній день, працюють додатково практичний психолог і вчитель-логопед.

Основними функціями практичного психолога в дошкільному навчальному закладі є спрямування педагогічного колективу на створення умов, які будуть сприяти охороні фізичного і психічного здоров'я дітей, забезпеченню їх емоційного благополуччя, самостійному та ефективному розвитку здібностей кожної дитини. Також він складає індивідуальну навчальну програму для кожної дитини, яка є частиною індивідуальної програми розвитку.

Учитель-логопед вивчає та фіксує стан мовленнєвого розвитку дітей і відповідну їх динаміку; проводить навчально-виховну, корекційну роботу з дітьми, які мають мовленнєві порушення, ефективно застосовує професійні знання у практичній діяльності; постійно підтримує зв'язки з батьками, надає їм консультативну допомогу в питаннях які виникли щодо освіти та мовленнєвого розвитку дітей.

Отже, можемо зробити висновки, що зроблений крок впровадження інклюзивної форми навчання та виховання в закладі дошкільної освіти, являє собою новітні підходи до навчання дітей з обмеженими особливостями. За інквизивним навчанням не дитина має підлаштовуватися під загальну систему навчання і виховання дитини, а саму систему слід направити в правильне русло для задоволення потреб дитини особисто. Дошкільні заклади освіти створюють усі належні умови для виховання і розвитку дітей з особливими освітніми потребами.

Список використаних джерел

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2015 року № 530. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/530-2015-%D0%BF#Text>.
2. 2013–2021 Квасилівський ЗДО. Умови доступності для навчання дітей з особливими освітніми потребами. URL: <http://leleka.rv.ua/index.php?m=content&d=view&cid=1480>.
3. Наказ Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України від 6.2.2015 р. № 104/52.
4. Щуркова Н. И. Новые педагогические технологии воспитательного процесса. – М., 1993.

Олександра Семенець

РОЛЬ ВІРТУАЛЬНИХ ФРАНЧАЙЗИНГОВИХ ТУРИСТИЧНИХ МЕРЕЖ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Туристична сфера послуг у всьому світі зазнає значних змін, пов'язаних з розвитком інформаційних технологій, глобальною конкуренцією й зростаючим впливом зовнішніх чинників. Споживачі все частіше організують свій відпочинок самостійно через туристичні портали і платформи, які акумулюють пропозиції виробників туристичних послуг з усього світу на вигідних умовах. Функціонування віртуальних туристичних мереж, зокрема у системі франчайзингу, є актуальним та інноваційним напрямом розвитку туризму загалом.

Роль франчайзингу зростала з кожним роком, на сьогоднішній день розширення бізнесу за допомогою цієї моделі розвивається швидкими темпами що може бути підтверджено її більш, ніж в 140 країнах світу. Найбільш відомими франшизами серед туристичних агенцій України є: «ТрайидентХіт», Travel Professional Agency, «СОНАТА», «TUI Турагенція», TEZ tour, Join UP!, «Куди завгодно», Soley, TPG, «Працюємо в Європі» тощо [2].

Сучасні туристичні підприємства характеризуються застосуванням різних інформаційних технологій, а саме: глобальні розподільчі системи, системи бронювання та резервування, електронні інформаційні системи, інформаційні системи менеджменту, мобільні системи зв'язку, послуги інтернет-мережі. Тому важливим є розвиток та запровадження сучасних ІТ-технологій, які забезпечуватимуть інформатизацію та швидкий обмін даними, інтеграцію та взаємозв'язок усіх учасників туристичного ринку, можливість урахування індивідуальних особливостей кожного клієнта в задоволенні його потреб, швидкість обслуговування, оперативний зворотний зв'язок, підвищення ефективності діяльності туристичних підприємств. Це сприятиме максимальному та швидкому задоволенню